

Autoreferat

1. Łukasz Perlikowski (ur. 12.04.1988)
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne

Okres realizacji	Wykształcenie
2012-2017	Studia doktoranckie z zakresu nauk o polityce na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK w Katedrze Hermeneutyki Polityki. Stopień doktora nauk społecznych w zakresie nauk o polityce uzyskany na podstawie dysertacji pt. <i>Pluralizm racjonalności i racjonalność pluralizmu w świetle idei demokracji deliberatywnej</i> , napisanej pod kierownictwem prof. Jacka Bartyzela (recenzenci: dr hab. Jolanta Zdybel, prof. UMCS; dr hab. Romuald Piekarski, prof. UG; promotor pomocniczy: dr hab. Łukasz Dominiak, prof. UMK).
2010-2012	Studia magisterskie z zakresu politologii (specjalizacja administracyjno-europejska) na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK w Toruniu. Tytuł magistra uzyskany na podstawie pracy pt. <i>Teologiczny wymiar cnoty w koncepcjach sprawiedliwości chrześcijańskiej filozofii politycznej okresu patrystyki i scholastyki</i> , napisanej pod kierownictwem prof. Jacka Bartyzela.
2007-2010	Studia licencjackie z zakresu politologii (specjalizacja samorządowa) na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK w Toruniu. Tytuł licencjata uzyskany na podstawie pracy pt. <i>Organy i instytucje samorządu gminnego w ujęciu systemowym</i> , napisanej pod kierownictwem prof. Alfreda Lutrzykowskiego.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

Okres zatrudnienia	Miejsce pracy	Funkcja
1 X 2022 -	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, Katedra Filozofii i Teorii Polityki	adiunkt
1 X 2021 – 30 IX 2022	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, Katedra Filozofii i Teorii Polityki	asystent
X 2019 – IX 2021	Uczelnia Łazarskiego w Warszawie, Katedra Badań nad Polityką, Zajęcia na kierunku: International Relations (studia walidowane przez Coventry University) oraz Management.	wykładowca akademicki
II 2020 – IX 2020	Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Instytut Nauk o Polityce i Administracji. Zajęcia na kierunku: Administracja	wykładowca akademicki
X 2018 – X 2021	Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku, Wydział Nauk Humanistycznych i Informatyki, Zakład Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach	adiunkt oraz kierownik zakładu
X 2017 –II 2018	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Edukacji Obronnej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego.	starszy wykładowca
X 2012 – VI 2017	Praktyka zawodowa w ramach studiów doktoranckich z zakresu nauk o polityce na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK w Katedrze Hermeneutyki Polityki	doktorant

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Poniżej przedstawione zostaną dwa osiągnięcia, które przedkładam do oceny. Pierwsze z nich pt. *Teoretyczne opracowanie podstaw badania stabilności politycznej* zostało zmaterializowane w formie monografii naukowej. Drugie osiągnięcie nosi tytuł *Aplikacja teorii stabilności politycznej do studiów empirycznych* i jest zawarte w pięciu połączonych tematycznie artykułach opublikowanych w czasopismach naukowych. Oba osiągnięcia mają wspólny mianownik, jakim są wielowymiarowe badania stabilności politycznej posiadające wspólną ramę analityczną. Ich rozdzielność jest natomiast uzasadniona przede wszystkim różnymi problemami badań. Pierwszy problem dotyczy teorii politycznych, natomiast drugi jest związany z refleksją nad systemami politycznymi i komparatystyką ustrojową.

I. Teoretyczne opracowanie podstaw badania stabilności politycznej

Głównym bodźcem do rozpoczęcia badań spod znaku teorio-politycznych rozważań na temat stabilności politycznej była wskazywana z literaturze niejasność i wieloznaczność samego pojęcia (Pałeczki, 1994, s. 201). Wychodząc z założenia, że ów chaos pojęciowy ma wpływ nie tylko na niewłaściwe posługiwanie się siatką pojęciową, ale również musi mieć wpływ na deformacje wyników badań empirycznych oraz nietrafność diagnoz związanych z funkcjonowaniem systemów politycznych, uznałem że zasadnym będzie podjąć tę tematykę w ramach badań. Kolejnym asumptem do skierowania badań w tym szczególnym kierunku była obserwacja, iż problem stabilności omawiany jest dość szeroko w ramach filozofii politycznej, gdzie ujmuje się go z perspektywy normatywnej, a raczej rzadko służy jako przyczynek do naukowej deskrypcji stanów, w jakich znajdują się konkretne systemy polityczne. W związku z tym wyborem kierunku analiz wyłonił się głównym problem badawczy, który w toku rozważań poszerzał się o kolejne zagadnienia i nowe problemy szczegółowe.

GŁÓWNY PROBLEM BADAWCZY:

Jakiego rodzaju możliwe stany rzeczy są desygnatami pojęcia stabilności politycznej w rozważaniach na poziomie teoretycznym?

Uzasadnieniem postawienia problemu w powyższy sposób jest potrzeba uzyskania spójnego ujęcia na poziomie konceptualnym, jak i utworzenia możliwości konkretnych odniesień do rzeczywistości empirycznej, w której desygnaty pojęcia stabilności politycznej występują. Z ujęcia tego wynikają dalsze konsekwencje istotne dla porządku badań, w ramach których analizować można relacje i mechanizmy występujące w ramach dynamiki stabilności. W tym też sensie rozwiązanie problemu głównego otwiera drogę do dalszych analiz i zapewnić może im spójną metodykę.

HIPOTEZA:

Desygnatami pojęcia stabilności politycznej są konfiguracje podmiotów i przedmiotów stabilizowania politycznego warunkowane przez dwie główne dychotomie założeniowe: pojmowanie stabilności jako elastyczności lub jako niezmienności oraz pojmowanie stabilności w wymiarze fenomenologicznym lub z perspektywy potencjalności.

Przyjmując perspektywę systemową zadajemy pytanie o to, jakie obiekty mogą stanowić przedmioty i podmioty stabilności politycznej. Pierwszym krokiem było więc zrekonstruowanie tego układu obiektów, jaki wynika z analizy systemowej. Wyróżniono zatem przedmioty takie, jak: a) wspólnota; b) organy rządowe; c) system jako całość; oraz podmioty (w oparciu o funkcje władzy politycznej): a) egzekutywę; b) legislatywę; c) judykatywę.

Następnie zwrócono się do kwestii ogólnych typów pojmowania stabilności: elastyczność i niezmienność. Miało to na celu nakreślenie charakterystyki fenomenu stabilności politycznej. Ponadto, przeanalizowano ontologię stabilności politycznej, która opiera się na pytaniu: jakiego rodzaju bytem może być ten określany jako stabilny lub niestabilny? Przyjęto, że kwestia ta może być ujęta dwojako. Po pierwsze, stabilność może być rozpatrywana na poziomie zjawisk, gdzie analizujemy zdarzenia występujące w rzeczywistości – ich kontekst, przebieg, częstotliwość etc. Po drugie, stabilność może dotyczyć potencjału występowania poszczególnych zdarzeń i przebiegu prawdopodobnych do urzeczywistnienia procesów.

METODA:

W pracy wykorzystano metodę analizy systemowej, która została szczegółowo omówiona w rozdziale II, gdzie dokonano również uzasadnienia wykorzystania tej metody do badanego przedmiotu. W związku z tym oprócz nakreślenia kontekstu współczesnych badań nad kategorią systemu (N. Taleb – antykruchłość; N. Ferguson – sieciowość) oraz historii rozwoju tego podejścia (N. Wiener, L. von Bertalanffy, D. Easton, N. Luhmann) dokonano również rozstrzygnięcia kluczowych dla ujęcia systemowego kwestii spornych tej tradycji myślowej takich, jak: a) struktura systemu; b) ontologii systemu; c) roli instytucji; d) dynamiki systemu.

PRZEBIEG BADANIA:

Wyodrębnienie wyżej sformułowanego problemu i hipotezy nastąpiło w ramach rozbudowanego układu pomocniczych problemów i hipotez, które postawiono i zweryfikowano w książce. Ze względu na relatywne skomplikowanie przedmiotu badań oraz kierując się chęcią utrzymania spójności i klarowności wywodu, wybrano monografię jako właściwy sposób na zaprezentowanie wyników rozważań.

Potrzeba usystematyzowania i uporządkowania teoretycznych podstaw badania stabilności politycznej była zatem zasadniczym bodźcem do opracowania tematu zrealizowanego w niniejszym osiągnięciu. Jest ono wynikiem badań prowadzonych na przestrzeni lat 2017-2023, które dotyczyły wielu aspektów pojęcia stabilności politycznej. By zacząć jednak od najbardziej konkretnego, to należy zwrócić uwagę iż w książce pt.

Teoretyczne podstawy badania stabilności politycznej, w rozdziale V zaprezentowano tak zwane podmiotowo-przedmiotowe konfiguracje stabilności politycznej, które mają postać poniższej matrycy analitycznej.

Tabela Podmiotowo-przedmiotowe konfiguracje stabilności politycznej

Podmiot stabilności/ Przedmiot stabilności	Wspólnota (community)	Organy rządowe (government authorities)	System (regime as separate objects of political support)
Judykatywa	1) judykatywa stabilizująca wspólnotę	2) judykatywa stabilizująca organy rządowe	3) judykatywa stabilizująca system
Egzekutywa	4) egzekutywa stabilizująca wspólnotę	5) egzekutywa stabilizująca organy rządowe	6) egzekutywa stabilizująca system
Legislatywa	7) legislatura stabilizująca wspólnotę	8) legislatura stabilizująca organy rządowe	9) legislatura stabilizująca system

Za jej pomocą w sposób efektywny analizować można różne systemy polityczne pod kątem pytania o model procesów stabilizacyjnych, jaki występuje w danym przypadku. W matrycy wyróżniono dziewięć głównych modeli, w ramach których judykatywa, legislatura lub egzekutywa stabilizuje wspólnotę, organy rządowe lub system jako całość. Skrzyżowanie elementów podmiotowych i przedmiotowych daje nam dziewięć modelowych rodzajów stabilizowania, które w dość precyzyjny sposób określić mogą, co jest stabilizowane w danym systemie politycznym oraz jaki podmiot odpowiada za stabilizowanie. Mając na uwadze, iż stabilność polityczna jest raczej abstrakcyjnym pojęciem, co do którego zakresu semantycznego trwają spory w literaturze, to uzyskanie omówionego powyżej stopnia precyzji analitycznej należy uznać za osiągnięcie satysfakcjonujące z teoretycznego punktu widzenia. Choć rzeczona matryca analityczna stanowi rdzeń konstrukcji teoretycznej, to jest ona dodatkowo obudowana elementami teoretycznymi wzmacniającymi potencjał heurystyczny oraz spójność logiczną proponowanego podejścia.

Projekt badawczy otwiera genealogia problemu stabilności, który wyrastał na niwie różnych tradycji teoretyzowania o polityce. Choć przegląd ten zapewne nie jest wyczerpujący,

to ukazuje on sedno problemu na tle różnorodnych podejść, co jest niewątpliwie użyteczne z perspektywy ścisłości pojęciowej. Celem tego elementu rozważań jest wyodrębnienie i wyjaśnienie tak zwanego problemu stabilności politycznej.

Kolejny etap stanowi prezentacja oraz uściślenie metody systemowej, która stanowi główną perspektywę w badaniach stabilności politycznej. Użytek z tej metody polega przede wszystkim na jej zastosowaniu do wyodrębnienia podmiotów i przedmiotów oraz uchwycenia dynamiki stabilności politycznej głównie przez rozróżnienie na stabilność jako niezmienność i stabilność jako elastyczność. W tym też sensie stabilność będzie ujmowana jako stan osiągnięty przez system polityczny.

Dla zachowania ścisłości naukowej i rzetelności poznawczej konieczne są dalsze uporządkowania pojęciowe dotyczące ontologii stabilności politycznej. W ramach tego etapu udało nam się dokonać dystynkcji na stabilność polityczną jako zjawisko i jako potencjał, która to dystynkcja ma kluczowe znaczenie dla przebiegu i wyniku badań empirycznych. Kilka możliwych konsekwencji tego rozróżnienia nakreślono w rozdziale III wyżej wspomnianej pracy.

Dynamiczne ujęcie stabilności politycznej z konieczności pociąga za sobą potrzebę określenia tej kategorii jako procesu. Stąd rozdział IV, noszący tytuł *Stabilizacyjne procesy decydowania politycznego* ma na celu konkretne zdefiniowanie, jakiego rodzaju procesy decydowania politycznego mogą być uznane za stabilizujące.

Całokształt osiągnięcia prezentuje się zatem następująco. Przyjmując za główny cel stworzenie teoretycznych podstaw badania stabilności politycznej, uwzględniamy: a) genealogię problemu; b) metodę systemową jako adekwatną do przedmiotu perspektywę badawczą; c) ontologię stabilności politycznej (a więc odpowiedź, jakiego rodzaju bytem jest przedmiot określany jako stabilny); d) stabilizację polityczną jako specyficzny proces decydowania politycznego; e) konfiguracje stabilności politycznej (czyli matrycę analityczną umożliwiającą badanie poszczególnych przypadków stabilności politycznej).

Dodatkowym elementem zaprezentowanym w toku wywodu jest analiza tak zwanego paradoksu stabilności (rozdział VI), który wynika z mechanizmu funkcjonowania systemu politycznego, w ramach którego dochodzi do nadkontroli w zakresie sterowania procesami stabilizacji.

Osiągnięcie zaprezentowane powyżej stanowi konstrukcję metodologiczno-teoretyczną, która służyć może do analizy różnych przypadków stabilności i rozmaitych przedmiotów badań. Jego zawartość zaprezentowano w ramach jednej publikacji książkowej, która stanowi spójną całość i które może być wykorzystywana do prowadzenia badań o

charakterze empirycznym. Jej wartość stanowi przede wszystkim precyzja pojęciowa i spójność teoretyczna umożliwiająca zarówno rzetelną deskrypcję, jak i posiada walor predykcyjny w badaniu mechanizmów stabilności politycznej.

REZULTATY:

Zweryfikowanie głównej hipotezy wiąże się przede wszystkim z odrzuceniem błędnych i niespójnych ujęć spod znaku rozważań wokół stabilności politycznej. Przez błędne rozumiem tu takie, które mogą zniekształcać wnioski dotyczące funkcjonowania systemów politycznych. Jako jeden z bardziej szkodliwych przesądów zidentyfikowano ten, który utożsamia stabilność z brakiem zmiany politycznej. Od strony pozytywnej do głównych rezultatów pracy badawczej zaliczam natomiast:

- Hermeneutyczne objaśnienie pojęcia stabilności, zgodnie z którym stabilność pojmowana może być jako niezmienność oraz jako elastyczność.

- Uchwycenie dystynkcji na fenomenologiczne i potencjologiczne ujmowanie stabilności oraz wykazanie relacji, jakie mogą zachodzić między tymi dwoma płaszczyznami.

- Twórcze rozwinięcie metody systemowej i przystosowanie jej do aktualnych potrzeb badań naukowych.

- Rozstrzygnięcie kwestii dotyczącej charakteru stabilizacyjnych procesów decydowania politycznego.

- Wykazanie racji oraz konsekwencji rozróżnienia na stabilizowanie jako funkcję i stabilizowanie jako władzę.

- Skonstruowanie matrycy konfiguracji podmiotów i przedmiotów stabilności politycznej, które było możliwe dzięki odpowiedzi na pytania o to, jakiego rodzaju podmioty mogą być odpowiedzialne za stabilizowanie oraz jakie rodzaju przedmioty mogą być stabilizowane.

- Uchwycenie tak zwanego paradoksu stabilności zarówno na gruncie teoretycznym (m. in. N. Machiavelli, D. Easton), jak i empirycznym (m. in. logika ekspansji imperium; cykl przymusu-ekstrakcji; prawo wzrastającej ekspansji sektora publicznego; prawo malejącego zwrotu).

- Rozpoznanie potrzeby prowadzenia dalszych badań w tak zwanym wielopłaszczyznowym ujęciu stabilności politycznej, w myśl którego analiza naukowa interesującej nas kwestii powinna opierać się na badaniu relacji obiektów stabilnych i niestabilnych zamiast badania stopnia ogólnej stabilności systemów.

II. Aplikacja teorii stabilności politycznej do studiów empirycznych

Jedną z refleksji, które wystąpiły przy okazji badań nad stabilnością, dotyczy unikalnego charakteru samego pojęcia stabilności. Jako pojęcie z wokabularza teorii polityki, stanowi ono most poznawczy między światem teorii i światem empirii. Stąd ciągiem dalszym badania – ale jednocześnie odznaczającym się wyraźną odrębnością warsztatu, metod i przede wszystkim problemów analizy – było skupienie się na *case studies* stabilności politycznej. W ramach tego elementu badań wykorzystano teoretyczne założenia zaprezentowane w książce, które posłużyły przede wszystkim do wyodrębnienia modeli, w których obserwujemy: a) prymat judykatury; b) prymat legislatury; c) prymat egzekutywy. Ponadto w wyniku skonfrontowania teoretycznych założeń z rzeczywistością empiryczną, rozwinięto tzw. wielopłaszczyznowe postrzeganie stabilności politycznej oraz rozpoznano stabilność polityczną jako czynnik w poznawaniu przyszłości metodą scenariuszową. Te praktyczne aplikacje założeń teoretycznych uzupełniają, choć rzecz jasna nie wyczerpują, możliwości stosowania narzędzi analizy do uzyskiwania odpowiedzi na temat funkcjonowania instytucji politycznych, oraz kondycji poszczególnych systemów politycznych. Ze względu na zróżnicowanie tematu oraz specyficzny charakter *case studies*, zdecydowano się na zaprezentowanie wyników badań w cyklu pięciu artykułów naukowych opublikowanych w różnych czasopismach

PROBLEM BADAWCZY:

Jakimi mechanizmami stabilności odznaczają się systemy polityczne, funkcjonujące w ramach: prymatu legislatury; prymatu judykatury oraz prymatu egzekutywy?

HIPOTEZA:

Stabilizowanie systemów politycznych, które polega na decydowaniu o wyjątku od norm prawnych lub społecznych w trybie ciągłym (vide: definicja z rozdziału IV książki) jest kluczowym mechanizmem stabilności, którego kontrola ustala jednocześnie instytucję stanowiącą homeostat danego systemu politycznego. Co jednak niezmiernie istotne, samo pełnienie funkcji homeostatu nie oznacza jednocześnie skutecznego utrzymywania stabilności politycznej w dłuższym wymiarze czasowym (vide: paradoks stabilności; cykl przymusu-ekstrakcji).

Tak zarysowany problem badawczy oraz hipoteza główna są powiązane z problemami i hipotezami szczegółowymi, które szerzej przedstawiono i omówiono w artykułach naukowych przedłożonych do oceny we wniosku.

METODA:

Podobnie jak w pierwszym osiągnięciu zastosowano w badaniu metodę systemową, która została szczegółowo opisana w rozdziale II książki *Teoretyczne podstawy badania stabilności politycznej*. Wszystkie z opublikowanych w ramach cyklu artykułów mieszczą się w ramie teoretycznej zakreślonej we wskazanym elemencie osiągnięcia nr 1.

PRZEBIEG BADANIA:

W związku z powyższym, drugie osiągnięcie, które przedkładam do oceny opiera się na wynikach badań zaprezentowanych w serii pięciu artykułów naukowych. Wszystkie te artykuły zawierają aplikacje założeń teoretycznych z wyżej wspomnianej książki oraz są przykładem empirycznych analiz wynikających z wcześniejszych rozwiązań teoretyczno-metodologicznych.

Pierwsze trzy artykuły z serii odzwierciedlają część matrycy analitycznej omówionej powyżej, a ich tematyka jest egzemplifikacją odpowiednio: a) prymatu judykatury (*Rola Sądu Najwyższego Państwa Izrael w kontekście stabilności ustroju politycznego opartego o konstytucję nieskodyfikowaną*); b) prymatu legislatury (*Suwerenność parlamentu a stabilność ustroju politycznego Wielkiej Brytanii w perspektywie konsekwencji Brexitu*) oraz c) prymatu egzekutywy (*The Coercion-Extraction Cycle and the Paradox of Stability*) w kontekście stabilności systemu politycznego.

Prymat judykatury zobrazowany na przykładzie systemu politycznego współczesnego państwa Izrael, uwidacznia się przede wszystkim w decyzjach Sądu Najwyższego, szczególnie tych związanych ze sprawami dotyczącymi Terytoriów Okupowanych. Sytuacja w której, przy braku spisanej konstytucji i jasno zakreślonych granic funkcjonowania poszczególnych instytucji politycznych, judykatura znajduje się w pozycji homeostatu charakteryzuje się przede wszystkim tym, że w przypadku sporów kompetencyjnych to do SN należy ostateczna decyzja o prawomocności podejmowanych działań, nierzadko gdy to SN jest jedną ze stron sporu. Artykuł, który zawiera wyniki moich badań w tym zakresie powstał w roku 2019, został opublikowany w roku 2022. Dalsze wydarzenia, które miały miejsce w Izraelu w

związku ze sporem wokół funkcjonowania SN można uznać za bezpośredni skutek sytuacji opisanej w moim artykule, co przede wszystkim postrzegam jako silne wsparcie dla tezy o konieczności zwrócenia większej uwagi politologów na studia nad stabilnością systemów politycznych.

Prymat legislatywy został skontekstualizowany za pomocą przypadku Brexitu, który moim zdaniem został spowodowany nie tylko akcydensami życia politycznego Wielkiej Brytanii, ale przede wszystkim niekompatybilnością systemu brytyjskiego z europejskim systemem prawa. Zasada suwerenności parlamentu, która bezpośrednio wskazuje (co *de facto* potwierdził Brexit), że to legislatura pełni główną funkcję homeostatyczną, jest nie do pogodzenia z europejskim prymatem sądownictwa szczebla unijnego, w ramach którego takie instytucje jak m. in. TSUE posiadają władzę decydowania o wyjątkach od norm społecznych lub prawnych oraz o wykładni prawa Unii Europejskiej *sensu largo*. Co warto podkreślić, pojęcie stabilności, jakim posługuję się w kontekście tych szczegółowych studiów nie ma wymiaru normatywnego, ale służy do dokonania adekwatnego opisu mechanizmów stabilności, których konsekwencje stanowią wydarzenia polityczne mające miejsce w ramach poszczególnych systemów.

Trzeci z głównych modeli stabilności politycznej, jaki założono w części teoretyczno-metodologicznej dotyczy prymatu egzekutywy. W artykule *The Coercion-Extraction Cycle and the Paradox of Stability*, wspólnie z Cliffordem Batesem analizujemy mechanizm stabilności politycznej, który poprzez skupienie organów wykonawczych na zwiększeniu stabilności prowadzi paradoksalnie do zwiększenia niestabilności w ramach systemu politycznego lub do eksportowania niestabilności poza system polityczny. Analiza ta jest próbą szczegółowego przedstawienia możliwych scenariuszy rozwoju prymatu egzekutywy. Ponadto, jest to egzemplifikacja bardziej ogólnego procesu, który w książce opisano w rozdziale VI pod tytułem *Paradoks stabilności*, gdzie wskazuję między innymi, że jest to kwestia kluczowa dla rozważań teorio-politycznych od początków nowożytności (N. Machiavelli) do czasów współczesnych (D. Easton).

Dwa pozostałe artykuły stanowią aplikację i rozszerzenie wątków zawartych w książce oraz kierują one uwagę w stronę empirycznego zastosowania opracowanej wcześniej teorii. Tekst pod tytułem *Application of Scenario Method in Political Stability and Security* został napisany we współpracy z prof. Aleksandarem Nacevem i dotyczy stosowania metody scenariuszowej w badaniu stabilności politycznej. Sama idea wynika bezpośrednio z omówionej wyżej dystynkcji na stabilność polityczną jako zjawisko i jako potencjał. Ponadto w artykule prezentujemy szczegółowe zasady i możliwości realizowania badań za pomocą tej metody.

Artykuł pod tytułem *Notes Towards Multifaceted Approach to Political Stability* został napisany wspólnie z profesorem Radu Carpem i zawiera on przede wszystkim empiryczne przykłady, które refutują jednowymiarowe ujęcie stabilności politycznej. W zamian proponujemy wielopłaszczyznowe podejście do analizowania stabilności politycznej. Wychodzimy przy tym z założenia o asynchronii stabilizacyjnej (Pałeczki, 1994).

Powyższy cykl artykułów miał na celu wcielić w życie tak zwaną *teorię polityczną zorientowaną empirycznie*. Każdy z artykułów łączy się ze sobą na poziomie założeń teoretycznych oraz na podstawie stanowienia egzemplifikacji specyficznie pojmowanego pojęcia stabilności. Różni się natomiast co do przedmiotu analizy – są to różne systemy polityczne, ale świadczyć to może o zasięgu eksplanacyjnym teorii.

REZULTATY:

Wyniki badań, które opublikowano w formie artykułów opierają się na wykorzystaniu teoretycznych podstaw badania stabilności w różnych kontekstach. Elementem, który uzasadnia selekcję tematów jest spójność zapewniona przez wypełnienie pól badawczych wynikających z matrycy analitycznej (rozdz. V książki), w myśl której wyróżniamy prymat legislatywy, judykatywy bądź egzekutywy. Głównym formalnym rezultatem, który uzyskano w badaniu jest owocne wykorzystanie teorii do badań empirycznych, jednakże na uwagę zasługują również pozostałe rezultaty:

- Dowiedziono, że kluczową rolę w stabilizowaniu systemu politycznego Państwa Izrael ma judykatura, czego doniosłe konsekwencje zostały zweryfikowane przez wydarzenia polityczne związane z konfliktem wokół regulacji funkcjonowania Sądu Najwyższego (Przegląd Sejmowy, 2022).

- Uzyskano wniosek mówiący o kluczowym znaczeniu zasady suwerenności parlamentu w stabilizowaniu systemu politycznego Wielkiej Brytanii (Przegląd Prawa Konstytucyjnego, 2023).

- Wyjaśniono ustrojowo-instytucjonalny czynnik mający wpływ na opuszczenie przez Wielką Brytanię struktur Unii Europejskiej. W myśl tego wyjaśnienia, na Brexit kluczowy wpływ miała niekompatybilność systemu prawa unijnego z prawem brytyjskim (Przegląd Prawa Konstytucyjnego, 2023).

- Ukazano mechanizm determinujący cykl przymusu-ekstrakcji za pomocą perspektywy systemowej (co *notabene* wykracza poza horyzont badawczy S. E. Finera, który krytykował ujęcie systemowe. Rezultat ten stanowi zatem istotny element krytycznych badań w ramach dyscypliny). (Polish Political Science Review, 2022)

- Sformułowano spójną perspektywę oraz wyznaczono możliwe do osiągnięcia cele w ramach badania stabilności politycznej metodą scenariuszową (IDEA, 2022).

- Uzasadniono wielopłaszczyznowe ujęcie stabilności politycznej, jako adekwatne narzędzie analizy funkcjonowania systemów politycznych jako całości oraz relacji między ich elementami (Polish Political Science Yearbook, 2023).

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

a) Akademia Mazowiecka w Płocku (wcześniej Mazowiecka Uczelnia Publiczna; wcześniej Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku) – Wydział Nauk Humanistycznych i Informatyki, Zakład Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach (wcześniej Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Edukacji Obronnej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego)

Działalność badawczą na Uczelni w Płocku prowadziłem w latach 2017-2021. W okresie tym opublikowałem 10 tekstów naukowych afiliowanych przy tej instytucji oraz 3 książki – jedną autorską monografię i dwie prace zbiorowe pod redakcją. W ciągu czterech lat pracy wystąpiłem na 15 konferencjach naukowych.

W maju 2019 roku odbyłem staż w ramach programu Erasmus+ na tureckiej uczelni Celal Bayar University w Manisie. Wygłosiłem tam cykl wykładów na temat stabilności politycznej w ustrojach demokratycznych.

W grudniu 2019 roku odbyłem kwerendę w Bibliotece Królewskiej w Kopenhadze. Pobyt został w całości sfinansowany ze środków Uczelni i znacząco przyczynił się do rozwoju moich studiów nad stabilnością polityczną.

b) Uczelnia Łazarskiego w Warszawie (studia walidowane przez Coventry University w Wielkiej Brytanii) – Wydział Ekonomii i Zarządzania, Katedra Badań nad Polityką

Pracę na Uczelni Łazarskiego zacząłem w październiku 2019 i trwała ona przez cztery semestry do roku 2021. Zatrudnienie miało formę umowy zlecenie, która obejmowała prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunkach anglojęzycznych (Management) oraz na studiach walidowanych przez Coventry University (International relations). Główny

zakres tematyczny dydaktyki obejmował filozofię polityki i teorię argumentacji. Z tej ostatniej dziedziny opublikowałem artykuł afiliowany przy Uczelni Łazarskiego w czasopiśmie *Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej*. Ponadto z mojej inicjatywy zorganizowana została konferencja, w ramach której pełniłem funkcję kierownika naukowego. Dotyczyła ona tematyki konstytucji niepisanych i problemu legitymizacji władzy politycznej. Wydarzenie odbyło się 20 listopada 2020. W roku 2022 ukazała się anglojęzyczna książka pod moją redakcją, która jest pokłosiem tej konferencji (*Uncodified Constitutions and the Question of Political Legitimacy*).

- c) Uniwersytet Mikołaja Kopernika – Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, Instytut Nauk o Polityce, Katedra Filozofii i Teorii Polityki

Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika zostałem zatrudniony w październiku 2021 i obecnie kontynuuję tam pracę na stanowisku adiunkta. Na cyklicznych seminariach Katedry Filozofii i Teorii Polityki miałem okazję prezentować kolejne rozdziały mojej monografii pt. *Teoretyczne podstawy badania stabilności politycznej*. W okresie zatrudnienia na UMK udało mi się opublikować 10 tekstów naukowych (w tym dwa indeksowane w Web of Science) oraz jedną monografię autorską i jedną książkę pod redakcją. Wziąłem w tym okresie udział w 10 konferencjach naukowych, w tym w 5 zagranicznych (Rumunia, Stany Zjednoczone, Chorwacja, Portugalia). Ponadto odbyłem trzy staże dydaktyczno-badawcze w ramach stypendium CEEPUS (w Rumunii i dwa razy w Macedonii Północnej). Owocem tych przedsięwzięć są publikacje współautorskie z naukowcami reprezentującymi goszczące mnie instytucje.

Od listopada 2022 do listopada 2023 kierowałem grantem Debiuty przyznanym w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza. Projekt ten zakładał pogłębienie studiów nad stabilnością polityczną w ramach tematu dotyczącego relacji legislatywy z judykaturą (*Political Stability within the frame of System Analysis Approach. Studies in Relations Between Legislative and Judicative Power*). Dzięki finansowaniu, które otrzymałem w ramach grantu udało mi się prowadzić badania oraz prezentować ich wyniki w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Luksemburgu. Na szczególną uwagę w tym kontekście zasługuje referat wygłoszony na prestiżowej konferencji politologicznej w Chicago Midwest Political Science Association Annual Conference, gdzie zaprezentowałem i przedyskutowałem wyniki badań w postaci referatu pt. *Explanatory Models of Political Stability in System Analysis Approach*.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

a) Akademia Mazowiecka w Płocku

Najważniejszym doświadczeniem organizacyjnym, jakie zdobyłem na Uczelni w Płocku było kierowanie Zakładem Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach. Funkcję kierownika pełniłem od października 2018 roku do września 2021 roku. W związku z tym byłem odpowiedzialny za organizowanie i koordynowanie studiów pierwszego stopnia na kierunku Nowe media.

W ciągu 4 lat pracy na uczelni pełniłem funkcję promotora lub recenzenta 26 prac licencjackich. Warto odnotować, że jedna z prac napisanych pod moim kierunkiem została uznana za najlepszą pracę dyplomową w konkursie w roku akademickim 2018/2019.

b) Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Na Uczelni Łazarskiego miałem okazję prowadzić zajęcia w ramach studiów walidowanych przez Coventry University na kierunku International relations. Oferta dydaktyczna kierowana była głównie do studentów z zagranicy. Zajęcia były prowadzone w języku angielskim, a w zakres moich obowiązków wchodziły również konsultacje i sprawozdania przedkładane uczelni z Wielkiej Brytanii. Ponadto prowadziłem również zajęcia dla niewalidowanych kierunków jak Management, gdzie zajęcia również odbywały się w języku angielskim i były adresowane głównie do obcokrajowców. W trakcie dwóch lat wykonywania swoich obowiązków na uczelni byłem recenzentem 8 prac dyplomowych.

c) Uniwersytet Mikołaja Kopernika

W ramach działalności organizacyjnej, którą prowadzę na Wydziale Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK należy wyróżnić dwa elementy. Po pierwsze, od października 2021 pełnię funkcję redaktora naczelnego czasopisma naukowego Dialogi Polityczne. Po drugie, pełnię funkcję Pełnomocnika Dziekana ds. Mobilności (od lipca 2022).

Odpowiadam za wymianę studencką oraz wymianę pracowników w ramach stypendium Erasmus i innych stypendiów międzynarodowych. Jestem ponadto odpowiedzialny za utrzymywanie kontaktów z zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz organizowanie pobytów profesorów wizytujących.

Do moich obowiązków dydaktycznych, oprócz regularnych zajęć, należy prowadzenie zajęć na kierunku International Politics and Diplomacy, gdzie jestem również opiekunem pierwszorzecznych grup. W ramach kierunku prowadzę zajęcia anglojęzyczne w grupach międzynarodowych oraz staram się rozwiązywać problemy studentów obcokrajowców, którzy stawiają pierwsze kroki na naszej Uczelni.

W ciągu dwóch lat pracy byłem promotorem lub recenzentem 15 prac dyplomowych.

d) Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

W roku akademickim 2019/2020 prowadziłem zajęcia na studiach zaocznych na kierunku Administracja.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Do pozostałych obszarów badawczych wartych wyróżnienia zaliczam:

a) Demokracja deliberatywna a społeczeństwo obywatelskie

Zainteresowania tematem deliberatywnego modelu demokracji i społeczeństwem obywatelskim związane były przede wszystkim z tematyką dysertacji doktorskiej. W zmienionej formie została ona opublikowana jako książka pt. *Pluralizm i racjonalność w świetle idei demokracji deliberatywnej* (Płock, 2020). W publikacji tej dokonano analizy teoretycznych założeń demokracji deliberatywnej w perspektywie związków argumentacji z racjonalnością. W kontekście tego pola badawczego na uwagę zasługują również dwa artykuły, w których omówiono mapę współczesnych stanowisk uwzględniających deliberatywne podejście do procesu demokratycznego: *Racjonalność pluralizmu w świetle idei demokracji deliberatywnej* (Studia Polityczne, 2018) oraz *Pluralizm racjonalności i pluralistyczna krytyka imparcjalizmu* (Kultura i Edukacja, 2018). Swoistą klamrę rozważań w ramach tego pola badawczego stanowi tekst w publikacji pod redakcją prof. Marii Marczewskiej-Rytko zatytułowany *Demokracja deliberatywna – przez krytykę do apologii. Podejście integralne*

([w:] *Demokracja partycypacyjna i deliberatywna w czasach zmiany i niepewności. Ciągłość i zmiana*, 2023). Badania o pokrewnej tematyce idei i funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego zaowocowały tekstem współautorskim opublikowanym w węgierskim czasopiśmie indeksowanym w Web of Science Civil Szemle. Tekst pod tytułem *Between Social and Political Sphere – Civil Society Dilemmas in the Third Republic of Poland* został napisany we współpracy z drem Arkadiuszem Lewandowskim (Civil Szemle, 2023). Znaczącym elementem aktywności na tym polu badawczym jest praca w grantie NCN pt. Wpływ zmian demograficznych na rynek wyborczy w Polsce. Studium cyklu wyborczego 2023-2025” OPUS, nr rej. 2021/41/B/HS5/00102, którym kieruje prof. Agnieszka Turska-Kawa. Tematyka grantu oscyluje wokół postaw społecznych i preferencji wyborczych osób po 65 roku życia, co wpisuje się w tematykę determinantów funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego. W projekcie tym mam możliwość konfrontowania założeń modeli demokracji z realiami polskiej kultury politycznej. Kategorii tej poświęciłem tekst napisany wspólnie z drem Pawłem Nowakowskim pt. *Paradygmat badań nad kulturą polityczną w Polsce* (Nowakowski, Perlikowski, 2023). Zainteresowania tematyką modeli demokracji i społeczeństwa obywatelskiego owocowały również pomniejszymi publikacjami z okresu przed uzyskaniem stopnia doktora (np. recenzja książki P. Załęskiego, *Neoliberalizm i społeczeństwo obywatelskie*, Toruń 2012) oraz kilkoma wystąpieniami na konferencjach i wykładami zamawianymi.

b) Teoria argumentacji

Na osobną uwagę zasługują również badania z zakresu teorii argumentacji. Warto w tym miejscu podkreślić, że tematyka ta stanowi rdzeń działalności dydaktycznej, dzięki czemu praca badawcze znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach. Najlepszym tego przykładem jest tekst pt. *A Theory of Argumentation: The Case of Ethical, Political, and Utopian Thinking* opublikowany w *Archiwum Prawa i Filozofii Społecznej* (2021), który był tworzony równoległe z kursami Critical Thinking prowadzonymi na Uczelni Łazarskiego w Warszawie. Teoria argumentacji stanowiła główną perspektywę badawczą przyjętą w pracy doktorskiej. Przed uzyskaniem stopnia doktora opublikowano serię artykułów, które tworzyły teoretyczno-metodologiczne podwaliny tych badań (*Dialogi Polityczne* 2014, 2015) w tym również publikowane za granicą: *Political Reasoning and the Typology of Arguments in the Context of Political Philosophy* (*Philosophy Study*, 2015). Istotnym elementem myślenia o teorii argumentacji jest kwestia racjonalności, która w mojej perspektywie wynika z założeń tak zwanej późnej filozofii Ludwiga Wittgensteina. Wyniki badań z tego zakresu zostały

opublikowane w postaci artykułu pt. *Racjonalność jako zespół reguł obowiązujących lokalnie. Uwagi na podstawie myśli późnego Wittgensteina* (CIVITAS, 2017).

c) Myśl polityczna monarchizmu

Wart podkreślenia jest również dorobek wynikający ze współpracy z Katedrą Hermeneutyki Polityki UMK, polegającej na udziale w zespole badawczym pod kierownictwem prof. Jacka Bartyzela zajmującym się myślą polityczną monarchizmu. W ramach tej działalności opublikowano cztery teksty naukowe: *Monarchia sofokratyczna według Platona* (Dialogi Polityczne, 2020); *Wizja monarchii i porządku społecznego w teologii politycznej św. Augustyna z Hippony* – współautorstwo z Dawidem Megger (Dialogi Polityczne, 2020); *Monarchia islamska według Al-Farabiego* – współautorstwo z Ahmetem Burakiem (Dialogi Polityczne, 2020); oraz *Etyka polityki w monarchistycznej doktrynie Antonia de Guevary* (Dialogi Polityczne, 2021).

d) Problem ładu w nowożytnej teorii politycznej

Ład polityczny w perspektywie filozofii politycznej to kolejne znaczące pole badawcze, w ramach którego zainteresowania przyniosły efekt w postaci kilku publikacji. Na wyróżnienie zasługują w tym kontekście analizy myśli politycznej Thomasa Hobbesa uznawanego za ojca nowożytnej teorii polityki. W związku z koncepcjami tego myśliciela napisałem tekst pt. *Rozum publiczny i edukacja polityczna – stabilność w koncepcji Thomasa Hobbesa* (2019), który ukazał się w książce pod redakcją J. Bartyzela, A. Wielomskiego oraz moją. *Wyzwanie Lewiatana. Wokół filozofii politycznej Thomasa Hobbesa*, to pierwsza na polskim rynku wydawniczym praca zbiorowa zawierająca analizy koncepcji Hobbesa z różnych punktów widzenia (Płock, 2019). Innym nowożytnikiem, który przyciągnął moją uwagę pod kątem studiów nad ładem politycznych (a później nad samym problemem stabilności) był David Hume, którego uważam, za prekursora naukowej analizy stabilności politycznej. Wyniki tych badań opublikowałem w postaci tekstu pt. *Distribution of Power and a Political Change in David Hume's Political Theory* (Świat Idei i Polityki, 2019). Swego rodzaju kontynuacją postrzegania ładu politycznego, jako uwarunkowanego przez instytucje i praktyki społeczne była koncepcja ładu spontanicznego (*katalaksja*) zaproponowana przez Fryderyka A. von Hayeka. Koncepcję tę przeanalizowałem w kontekście założeń i wymogów bezpieczeństwa

społecznego, a wnioski zostały opublikowane w tekście pt. *Bezpieczeństwo społeczne w perspektywie teorii ładu samorządowego* ([w:] *Bezpieczeństwo społeczne. Konteksty. Zagrożenia. Perspektywy*, red. A. Lewandowski, J. Michalski, M. Wolińska; Pułtusk, 2019). Najbardziej zaawansowaną formę refleksji nad ładem politycznym w perspektywie teoretycznej zaprezentowałem w artykule pt. *How Does One Understand the Stability of Political Regimes from a Theoretical Point of View?* (Politeja, 2019). W tekście tym dokonuję szczegółowej analizy ujęć problem stabilności oraz konsekwencji dla pojmowania ładu politycznego. Było to bezpośrednie przygotowanie gruntu pod dalsze badania nad stabilnością systemów politycznych.

e) Komparatystyka konstytucjonalizmu

Najbardziej aktualnym polem badawczym są studia nad konstytucjonalizmem wykraczające poza klasyczne ujęcie prawa konstytucyjnego, a sięgające do jurysprudenencji, teorii polityki oraz komparatystyki ustrojowej i komparatystyki konstytucjonalizmu (*comparative constitutionalism*). Pierwszym krokiem w tym kierunku było wydanie pod redakcją moją oraz Kamila Jesiołowskiego książki pt. *Niemiecka filozofia prawa XX w. wobec problemów konstytucjonalizmu* (Toruń, 2018). Dalsze studia owocowały książką pod moją redakcją, która nosi tytuł *Uncodified Constitutions and the Question of Political Legitimacy* (Toruń, 2022). W książce oprócz ramy teoretycznej nakreślonej we wstępie, opublikowałem wyniki badań nad konstytucjonalizmem współczesnego Izraela (*Political Legitimacy and Human Rights in the Light of Uncodified Constitution. The Case of Israel*). Publikacja ta jest nie tylko próbą spojrzenia na konstytucje niepisane z perspektywy politologicznej, ale również inicjuje ona współpracę zespołu naukowców skoncentrowanych na badaniach konstytucjonalizmu, którą mam nadzieję rozwijać w przyszłości. Projekt ten docelowo ma przyjąć kształt działania międzynarodowej grupy naukowców skupionych na komparatystyce konstytucjonalizmu w związku ze stabilnością państw Europy Środkowej i Wschodniej. Zręby tego projektu prezentowałem w ramach ostatnich pobytów zagranicznych na konferencjach (Zagrzeb 2023) oraz dwóch pobytach stażowych w ramach programu CEEPUS (Bukareszt, 2023; Skopje 2023). Ważnym elementem tego pola badawczego był projekt grantu IDUB Debiuty pt. *Political Stability within the frame of System Analysis Approach. Studies in Relations Between Legislative and Judicative Power*, w ramach którego przyjąłem perspektywę komparatystki ustrojowej przy wykorzystaniu kryterium badania związków legislatywy z judykaturą jako główną drogę prowadzenia analiz z tego zakresu.

Oprócz tego, co wskazano powyżej warto podkreślić osiągnięcia związane z uczestnictwem w projektach finansowanych ze środków zewnętrznych oraz z nagrodami i wyróżnieniami.

W roku 2019 jako ekspert ds. jakości kształcenia kierowałem zespołem ds. wprowadzania zmian w programie kształcenia na kierunku Nowe Media na Mazowieckiej Uczelni Publicznej w ramach programu „Podniesienie jakości kształcenia w odpowiedzi na potrzeby społeczno-gospodarcze” POWR.03.05.00-00-z050/18.

W roku akademickim 2022/2023 zostałem laureatem konkursu na Stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla wybitnych młodych naukowców. DECYZJA SMN/18/0350/2022

.....
(podpis wnioskodawcy)